

LITERATÚRA

1. Adachi, M., Mitas, S., Obana, M., Matsuoka, Y., Harada, K., Iri-majiri, S.: Trombocytopenia subsequently develops systemic lupus erythematosus — can anti-SSA antibody predict the next event? *Jpn J Med*, 29, 1990, s. 481—486.
2. Arnett Jr., F.C.: The genetics basis of human lupus. S. 13—36. In: Wallace D.J., Hahn, B.H.: *Dubois' lupus erythematosus*. Philadelphia, Lea and Febiger 1993.
3. Asherson, R.A.: The catastrophic antiphospholipid syndrome. *J Rheumatol*, 19, 1992, č. 4, s. 508—512.
4. Bošák, V.: Imunogenetika reumatických chorôb. S. 191—212. In: Rovenský, J. a spol.: *Rheumatológia v teórii a praxi IV*. Martin, Osveta 1996.
5. Cebecauer, L., Kozáková, D., Bošák, V., Rovenský, J.: Autoimunita a autoprotilátky pri systémových reumatických chorobách. S. 36—58. In: Rovenský, J. a spol.: *Reumatológia v teórii a praxi IV*. Martin, Osveta 1996.
6. Ferencík, M., Novák, M., Rovenský, J.: Vzájomné vzťahy a prepojenia medzi imunitným a neuroendokrinným systémom. *Bratisl. lek. Listy*, 99, 1998, č. 8—9, s. 454—464.
7. Fritzler, M.J., Rubin, R.L.: Drug-induced lupus. S. 442—453. In: Wallace, D.J., Hahn, B.H.: *Dubois' lupus erythematosus*. Philadelphia, Lea and Febiger 1993.
8. Glanz, B.I., Schur, P.H., Khoshbin, S.: EEG abnormalities in systemic lupus erythematosus. *Clin Electroencephalogr* 1998 July, 29, č. 3, s. 128—131.
9. Gumnit, R.J., Leppik, I.E.: The Epilepsies. S. 311—336. In: Rosenberg, R.N.: *Comprehensive neurology*. New York, Raven Press 1991.
10. Hedgpeth, M.T., Boulware, D.W.: Interstitial pneumonitis in anti-nuclear antibody — negative systemic lupus erythematosus: a new clinical manifestation and possible association with anti-Ro(SS-A) antibodies. *Arthritis Rheum*, 31, 1988, s. 545—548.
11. Isenberg, D.A., Horsfall, A.C.: Systemic lupus erythematosus — adult onset. S. 733—755. In: Maddison, P.J., Isenberg, D.A., Woo, P., Glass, D.N.: *Oxford textbook of rheumatology*. Oxford, Oxford university press 1993.
12. Liou, H.H., Wang, Ch.R., Chou, H.Ch., Arvanov, V.L., Chen, R.Ch., Chang, Y.C., Chuang, Ch.Y., Chen, Ch.Y., Tsai, M.Ch.: Anticardiolipin antisera from lupus patients with seizures reduce a GABA receptor-mediated chloride current in snail neurons. *Life Sci*, 54, 1994, č. 15, s. 1119—1125.
13. Lukáč, J., Lulovičová, M., Hrubíšková, K., Cebecauer, L., Rovenský, J., Žitňan, D.: Klinický význam cirkulujúcich lupus-antikoagulantov pri systémovom lupus erythematosus. *Rheumatologia*, 5, 1991, s. 94—99.
14. Maddison, P.J., Mogavero, H., Reichlin, M.: Antibodies to nuclear ribonucleoprotein. *J Rheumatol*, 1978, č. 5, s. 407—411.
15. Rovenský, J., Juránková, E., Rauová, E., Blažičková, S., Lukáč, J., Veselková, Z., Ježová, D., Vigaš, M.: Vzťah medzi endokrinnými, imunitnými a klinickými parametrami u pacientov so SLE. *Čes Revmatol*, 5, 1997, č. 1, s. 49.
16. Tan, E.M., Cohen, A.S., Fries, J.F., Masi, A.T., MsShane, D.J., Rothfield, N.F., Schaller, J.G., Talal, N., Winchester, R.J.: The 1982 revised criteria for the classification of systemic lupus erythematosus. *Arthritis Rheum*, 25, 1982, s. 1271—1277.
17. Wallace, D.J., Podell, T., Weiner, J., Klinenberg, J.R., Forouzes, S., Dubois, E.L.: Systemic lupus erythematosus - survival patterns. Experience with 609 patients. *J Amer Med Ass*, 245, 1981, č. 9, s. 934—938.

Do redakcie došlo 6.12.1999.

Adresa autorky: MUDr. V. Drličková, CSc., Výskumný ústav reumatických chorôb, Nábřežie I. Krasku 4, 921 01 Piešťany, Slovensko.

SPRÁVA

SYMPOSIUM „DEKÁDA KOSTÍ A KLOUBŮ“ 25.2.2000 Praha

K. PAVELKA, D. TEGZOVÁ

Revmatologický ústav, Praha, e-mail: pavelka@revma.cz
Ředitel: doc. MUDr. K. Pavelka, CSc.

MUSKULOSKELETÁLNÍ ONEMOCNĚNÍ, JEJICH VÝSKYT, ZÁVAŽNOST, LÉČBA A PREVENCE

Dekáda kostí a kloubů byla slavnostně vyhlášena v Ženevě dne 13. ledna 2000 jako oficiální akce OSN a WHO,

když se osobně účastnili čelní funkcionáři těchto organizací Koffi Annan a H. Brutlandová.

Po založení české sítě „Dekády“ v roce 1999 svolal pracovní výbor původní zasedání celé aktivity na zahajovací symposium. Smyslem symposia bylo poukázat na epidemiolo-

gickou závažnost onemocnění muskuloskeletálního systému, respektive na zvyšující se výskyt těchto onemocnění vzhledem k nepříznivému demografickému vývoji. Dále pak na i nedostatečnou pozornost, která je těmto onemocněním věnována na úrovni politiků, zdravotnické administrativy, ale i při výuce v pregraduálu a postgraduálu. Důležitou činností Dekády, která se odrazila i v programu tohoto symposia, je aktivní účast pacientů, respektive patientských organizací.

Úvodní přednášku, která vysvětlila celou genezi vzniku Dekády a popsala její aktivity, přednesl doc. K. Drainhöffer, člen mezinárodního výboru Dekády.

Prof. Z. Hrnčíř vysvětlil celý koncept fibromyalgie tak, jak se vyvíjel v poslední Dekádě. Zdůraznil fakt existence oficiálních diagnostických kritérií a principů terapie, která již může parciálně vycházet z poznatků o etiopatogenezi onemocnění. Důležitost problému je umocněna faktem poměrně vysoké prevalence fibromyalgie (2–4 %) a určitými rozpaky v pojmání tohoto onemocnění v Česku.

A. Sosna v přehledné přednášce demonstroval obrovský vývoj v oblasti kloubních náhrad v posledních 3 letech a zmínil se i o vysokém stupni vývoje nejmodernějších implantátů a technik. Zdůraznil fakt, že přes 20 % operací je již dnes reoperacemi (počet bude stále stoupat), které jsou náročnější a nákladnější. Zaujaly výsledky operací dalších, méně častých lokalizací (ramene, lokte, zápěstí), i obtíže při operacích pacientů se zánětlivým revmatickým onemocněním.

V. Palička uvedl nová epidemiologická data o výskytu osteoporózy a jejich komplikací — fraktur v kontextu celosvětovém i České republiky. Riziko, že žena v 50. letech bude mít do konce života osteoporotickou frakturu, se blíží 50 %. Náklady na léčbu osteoporotických fraktur v České republice dosahují ročně 450 milionů korun. Prevence, včasná diagnostika a účelná terapie mohou ovlivnit medicínský, lidský i ekonomický dopad choroby. V českém zdravotnictví dosud chybí péče o nemocné s metabolickými chorobami skeletu, který však již byl SMOS vypracován. Pro zlepšení prevence je třeba zvýšit informovanost populace a zainteresovat celou společnost. Terapie je dostupná a při dobrém systému a standardních postupech je vysoce účinná.

K. Pavelka podal přehlednou přednášku o farmakoterapii osteoartrózy (OA). V úvodu zdůraznil nutnost diagnostiky OA, vyhodnocení její pokročilosti, stupně funkčního postižení a vývojové fáze. Léčba musí být komplexní, musí obsahovat prvky režimové, nefarmakologické i farmakologické léčby a eventuálně i léčbu chirurgickou. Značné jsou pokroky ve vývoji léků v oblasti symptomatické léčby (nesteroidní antirevmatika a tzv. SYSADOA) a nadějně výsledky jsou v oblasti léčby tzv. strukturu modifikující, která má zabraňovat pokračující progresi OA.

J. Vencovský prezentoval přehled moderních směrů terapie refrakterní revmatoidní artritidy (RA) a zaměřil se zejména na novinky v biologické léčbě. V posledních letech se objevily některé nové choroby modifikující léky (DMARDs)

a nové biologické preparáty, u nichž byl prokázán pozitivní efekt, který vede ke zpomalení rychlosti vývoje kloubních destrukcí. Pro prognózu onemocnění a tedy i kvalitu života nemocného je vždy důležité včasné zahájení léčby DMARDs. Mezi moderní terapeutické postupy patří zejména terapie kombinací dvou a více DMARDs, z nových preparátů je pak příslibem především Leflunomid, a to zejména v kombinaci s metotrexátem. Při využití biologických léků, tedy některých cílených monoklonálních protilátek nebo antagonistů rozpustných mediátorů, se uplatňuje zejména efekt blokování účinku TNF alfa. Podle nejnovějších zpráv dochází při terapii preparáty zaměřenými a blokádu TNF alfa a interleukinu 1 ke zpomalení vývoje kloubních destrukcí. Úspěšná je i kombinace takovýchto preparátů s metotrexátem.

J. Zeman hovořil o užití molekulárně-biologických metod v diagnostice skeletálních onemocnění u dětí. Onemocnění kostí a kloubů v dětském věku představují rozsáhlou a heterogenní skupinu onemocnění, která jsou pro své závažné klinické projevy, chronický nebo dokonce progredující charakter onemocnění často s nepříznivou prognózou a výrazně negativní dopad na sociální a ekonomickou situaci rodiny závažným zdravotnickým problémem. Skeletální onemocnění se mohou manifestovat na podklad genetických faktorů nebo působením faktorů zevního prostředí, ale u řady postižených dětí se často jedná o kombinaci obou vlivů. S větší dostupností molekulárních vyšetřovacích metod stoupá i zájem odborné a laické veřejnosti o skeletální poruchy, který je zaměřen na diagnostiku, nové léčebné postupy, genetické poradenství a prenatální diagnostiku v postižených rodinách.

V. Kříž objasnil systém rehabilitační péče, která je v medicíně prováděna na třech úrovních. Základní rehabilitace (RHB) je používána v každém lékařském oboru, specializovaná RHB pak probíhá pod vedením specializovaných odborníků. Velmi důležitá je RHB u nemocných postižených trvalými následky, do které je zapojena nejen odborná zdravotnická péče, ale i péče sociální, pracovní, resocializační a pedagogická. Zapojují se do ní jak zdravotníci, tak i ostatní pracovníci podle příslušných odborností včetně organizací zdravotně postižených obyvatel. Velkým přínosem v posledních letech je rozvoj techniky a tím a moderních přístrojů, které jsou při rehabilitaci používány.

J. Jandová vysvětlila princip postlaminektomického syndromu, do nějž jsou zahrnuty všechny příznaky, které přetrvávají po provedené laminektomii, foraminektomii nebo laserové disektomii, a to zejména v dolním bederním úseku páteře. Důsledky takového stavu vedou ke generalizované dysfunkci i jiných, relativně vzdálenějších úseků páteře, což se projeví celkovou poruchou hybného systému.

H. Stříbrská zhodnotila význam poruch pohybového aparátu, v životě člověka se zřetelem na socioekonomické důsledky. Poškozením některých složek pohybového aparátu a prou návštěvou lékaře se rozbíhá celý systém diagnostických

a léčebných procesů, jejichž cílem je v prvé řadě odstranění bolesti, dále pak příčiny a rovněž tak zmírnění eventuelních důsledků patologického děje. Tento systém je náročný jak potřebou odbornosti jednotlivých pracovníků, tak i finančními náklady. Velké množství poruch pohybového aparátu je důsledkem celé řady onemocnění různého původu, tedy nemocí degenerativních, zánětlivých i posttraumatických. Významné postavení zde mají důsledky úrazů, zejména pak dopravních. Základní roli ve snaze o snížení výskytu všech těchto onemocnění má prevence a systém osvěty, do které se stále častěji zapojují různé sdělovací prostředky.

Š. Kutílek se zabýval výskytem změn na ultrazvukových parametrech kostní denzity u chronicky nemocných dětí. U nich dochází často k rozvoji sekundární osteopenie a osteoporózy, což je charakteristické zejména pro děti s chronickým onemocněním pohybového aparátu, s chronickým zánětlivým onemocněním zažívacího traktu a s mentální anorexií. Ke zjištění parametrů kostní denzity byly v dosavadních studiích používány přístroje, které pracují na principu radiační metodiky. Novou možností měření kostní denzity je i použití metody ultrazvuku. Autor, který se u nás podílel na zavedení této diagnostické metody, prezentoval výsledky vlastní práce, při které tuto novou metodu použil. Pro léčbu uvedeného metabolického kostního onemocnění byly rovněž vytvořeny standardy.

R. Bardfeld hovořil o systému a významu práce Revma-Ligy. Tato organizace, která je členem EULAR (Evropská liga proti revmatizmu), sdružuje nemocné s chorobami pohybového aparátu, jejich příbuzné a zainteresovanou veřejnost. Její činnost má širokou působnost a spadá do oblasti preventivní, léčebné, rehabilitační, psychologické a poradenské. Revma-Liga vydává vlastní časopis, kterým je Bulletin Revma-Ligy, vzdělávací brožury a rovněž pořádá osvětové akce. Cílem této organizace je zejména zlepšit informovanost veřejnosti, popularizovat vědecké poznatky týkající se nemocí pohybového aparátu a vzdělávat pacienty.

I. Horáčková se zaměřila na důsledky revmatických onemocnění na psychiku člověka. Revmatická onemocnění jsou téměř vždy chronická a často vedou k závažným zdravotním následkům, ke zhoršení kvality života nemocného a k omezení jeho uplatnění jak v pracovní, tak i v sociální oblasti. Důsledkem toho se pak změní i psychika nemocného, k čemuž dochází v několika fázích. Tato změněná psychika pak často zpětně negativně ovlivňuje další průběh samotné nemoci. Významnou roli v léčbě revmatických onemocnění hraje proto podpůrná psychoterapie, která pomáhá pacientovi překlenout některá uvedená úskalí chronické nemoci a jeho začlenění do společnosti.

Odborná sdělení byla doplněna i vystoupením dvou pacientů, kteří jsou pro onemocnění pohybového aparátu léčeni v Revmatologickém ústavu v Praze. Paní Mgr. Šimečková, pacientka s revmatoidní artritidou je harfenistka a působí v Symfonickém orchestru hlavního města Prahy FOK. V úvodu symposia přednesla spolu s flétnistkou paní Mgr. Bílkovou-Tůmovou dvě hudební skladby pro harfu a flétnu. Druhý pacient, pan J. Krytinář má těžkou poruchu růstu a je léčen pro pokročilou artrózu nosných kloubů. Tento nemocný je členem činohry Národního divadla v Praze. Oba tito pacienti názorně demonstrovali příklad, jak je možné při komplexním přístupu k chorobě začlenit se zpět do původního zaměstnání, a to i v takovém povolání, které klade vysoké nároky právě na pohybový aparát.

Po skončení symposia se konala tisková konference, při které se představitelé výboru Dekády snažili vysvětlit princip celé akce.

Dále se pak konala schůzka zástupců jednotlivých organizací, jež je přihlásily k Dekádě. Byly diskutovány budoucí akce Dekády a příprava společných publikací.

Symposium „Dekáda kostí a kloubů“ považujeme za zdařilý začátek celého projektu, jehož úspěch závisí na aktivitě všech zúčastněných.

PERSONÁLIE

K 70. NAROZENINÁM PROF. MUDr. KARLA TRNAVSKÉHO, DrSc.

„Occulte labentibus annis“ oslaví prof. MUDr. Karel Trnavský, DrSc., své 70. narozeniny. Narodil se 6. prosince 1930 v Brně, ke také složil zkoušku dospělosti. Promoval sub summis auspiciis v r. 1955 na LF UP v Olomouci. Atestoval z vnitřního lékařství v r. 1959, kandidaturu lékařských věd obhájil v roce 1961, v témž roce získal specializaci z revmatologie. Doktorátu lékařských věd dosáhl v roce 1970. Z vnitřního lékařství se habilitoval v roce 1977. Konečně profesorem pro obor vnitřního lékařství byl jmenován v roce 1984.

Po promoci zavál osud MUDr. K. Trnavského na Slovensko. Byl přijat na špičkové pracoviště Výzkumný ústav chorob revmatických v Piešťanech, kde řediteloval vynikající odborník prof. MUDr. Š. Sít'aj, DrSc. Piešťany znamenají pro jubilanta krásnou a úspěšnou etapu jeho života. Vypracoval se ve známou osobnost české a slovenské revmatologie. Nepřekvapuje proto, že po něm rostla poptávka. V roce 1983 převzal prof. Trnavský žezlo ředitele Výzkumného ústavu revmatických chorob v Praze, kde působil až do roku 1990. Potom dobýval svůj chléb vezdejší jako lékařský vedoucí Arthrocentra v Praze. Vývrcholení profesní kariéry pro prof. Trnavského představuje rok 1999, kdy byl jmenován ředitelem Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví v Praze.

Mám za to, že prof. Trnavský je v současnosti nejpłodnější autorem v medicínské literatuře vůbec. Na svém kontě má dosud více než 500 publikací, z nichž vyniká 12 monografií. Vyšly mnohdy v opakovaných vydáních i v zahraničí. Na jubilentově pracovním stole jsem viděl rukopis připravované zajímavé a aktuální další monografie.

Prof. Trnavský je neméně agilní přednášeč. Patřil k hlavním řečníkům na různých kongresech nejen ve všech evropských zemích. Uplatnil svůj um i v Japonsku, Číně, USA, Austrálii, Sudanu a Brazílii. Je vítaným hostem na odborných a vědeckých akcích v České republice i na Slovensku. V našich zemích není okresu, kde by pro lékaře někdy nepřednášel. Ostruhy vysokoškolského učitele získal na LF UP v Olomouci. Dosud přednášel na 3. LF UK v Praze. Budiž mu ke cti, že ho učitelování stále baví.

Od roku 1986—1994 byl oslavenec vědeckým sekretářem České lékařské společnosti JEP, prezidentem České rev-

matologické společnosti, řadu let působil v exekutivě Evropské revmatologické společnosti. Založil časopis Česká revmatologie, stál u zrodu a vedl subkatedru revmatologie ILF v Praze. Je napořád členem redakčních rad několika medicínských časopisů. Prof. Trnavský má ve svém archivu mnohá uznání a vyznamenání od nás i ze zahraničí. Byl zvolen čestným členem osmi zahraničních lékařských společností.

Karla Trnavského znám už od jeho vysokoškolských studií v Olomouci. Od těch dob se naše osudy různé splétaly a prolínaly. Spolupráci jsme nikdy nepřerušili a trvá dodnes. A to nejen na poli medicínském. Nacházeli jsme stále nové a společné zájmy a přátele. Karel Trnavský patří k mým nejlepším a nejúspěšnějším žákům. Jsem rád, že mohu při příležitosti jeho životního jubilea konstatovat, že discipulus magistra překonal. A tak to má být.

Co mě na medikovi, demonstrátorovi a mladém lékaři Karlu Trnavském zaujalo a proč jsem si ho oblíbil? Byl to od prvopočátku kultivovaný, po vzdělání a vědění dychtící, zvědavý a nadmíru pracovitý mladý muž. Není se proto co divit, že už medik Trnavský se stal aktivním účastníkem pracovního a vědeckého kvasu na formující se LF UP. Oblíbil si farmakologii a internu. Zakladatelem interní kliniky v Olomouci byl prof. MUDr. Josef Blatný. Člověk velkorosý, ušlechtilý, noblesní, tolerantní, vzdělaný a moudrý. Nepotrpěl si na okázalé přednostenské vizity a formální služební hierarchii. Zato na poctivou mravenčí práci. Pod jeho vedením se formoval homogenní a tvárný kolektiv starších a mladších lékařů. Bylo to tehdy takřka ideální pracovní prostředí bez rivalit a kompetenčních sporů. Byli jsme předchnuti duchem kolegiality, některé z nás pojily vztahy přátelské. Právě díky tomu to byl kolektiv neobvyklé dělný, spolupracující a vzájemně inspirující. Pěstovali jsme v pracovních skupinách vnitřní lékařství ve všech jeho složkách. Na mě vyšla revmatologie. Taková atmosféra té doby nemohla nepůsobil na bystrého a vnímavého Karla Trnavského.

Od počátku jeho profesionální dráhy mě udivovala jeho schopnost problémy vidět, umět je definovat a hledat cesty k jejich řešení. Nesimplifikovat, rozlišovat podstatné od druhotného. Získávané vědomosti a zkušenosti dovedl tří-

dit, používat a aplikovat na konkrétní případy v praxi. Naučil se věcně a fundovaně argumentovat, zevšeobecňovat, informace konfrontovat a formulovat vlastní názory. Hledal a nalézal souvislosti. Získané poznatky vřazoval do celkového kontextu.

Karlovi Trnavskému, který se podílel na vzniku olomoucké revmatologie, se tento obor stal osudem. Poznával ji a pěstoval v dalších etapách svého života ve všech jejích složkách a součástech. Zabýval se revmatologickou laboratorii, experimentem, historií, farmakologií a farmakoterapií v teorii a praxi. Všechno jeho badatelské úsilí směřovalo k tomu, aby prospěl nemocnému člověku. V poslední době se věnuje problematice spolupráce nemocného s lékařem, jejich vzájemné komunikaci a partnerství. Pro funkci lékařské ordinace naplňuje pojem „Sprechstunde“. Znamená to mít na nemocného čas a pro jeho starosti pochopení. Umění empatie. Jubilantovy celoživotní zkušenosti a vědomosti pěstované à jour ho oprávnějí k budování nové disciplíny, kterou představuje gerontorevmatologie. Prof. Trnavský vždy a všude neustále posiluje vědomí důstojnosti člověka.

Sám mám dobrý pocit a zadostučinění z toho, že některé z úspěšných společných publikací jsme sepsali s prof. Trnavským v autorském tandemu. Při hodnocení jubilantova díla mohou bez nadsázky napsat, že se zasloužil o českou i slovenskou revmatologii. Nemohl pochopitelně z generačních důvodů patřit k zakladatelům naší revmatologie. Stal se však jejich prvořadým, důstojným a uznávaným pokračovatelem.

S prof. Trnavským nás navíc pojí společné rodilé moravanství. V tom dobrém slova smyslu. Je podloženo zejména úctou a obdivem k dílu J.A. Komenského, F. Palackého a T.G. Masaryka. Pro úvod některých společných publikací jsme hledávali často vhodné motto. Nalézali jsme

je právě v myšlenkách moravských velikánů. Pochopitelně jsme však čerpali i z pokladnice jiných. Komenský nás zaujal např. sentencí: „Teprve život činný je opravdový život. Zahálka je hrob života“. „Získává-li někdo na vědomostech a ztrácí na mravech, víc ztrácí než získává“. Z Masaryka jsme např. převzali: „Primum necessarium je vzdělání a mravnost“. Tyto principy se staly i součástí Trnavského životního kředu.

Milý Karle, přeji Ti k Tvému významnému životnímu jubileu, aby si Ti Tvá životní předsevzetí, vyznání a kredo stále naplňovaly. Těším se na každé naše nové setkání. Je dobře a sám to pokládám za štěstí, když můžeme a máme na co vzpomínat. Avšak nelze jen vzpomínat. Je třeba mít reálnou vizi a pochopení pro budoucnost. A to se Ti daří. K Tvým dobrým vlastnostem patří pěstování dobrých lidských vztahů. „Die Freundschaft und die Liebe muss man pflegen“. Zdůrazňuje a připomíná vždy náš dobrý přítel prof. Dr.med. K. Chlud, vynikající to rakouský internista—revmatolog. Tento hlubokomyslný postulát se stal nejen Tvou parolou, ale i životním principem. Přátelství radíš na přední místo v hierarchii Tvých hodnot, stejně jako etos, charakter a lidskou důstojnost.

Na zakončení mého vzpomínání mě nenapadají žádná vzletná slova, která by už nebyla vyřešena a napsána. Proto si dovolím trochu modifikovat verš Tvého oblíbeného básníka Tvé oblíbené Provence Frederica Mistrala:

„Nenastal ještě čas stahovat plachty, když se moře čeří ve světle zapadajícího slunce“.

Do dalších let, milý a vzácný příteli, Ti přeji stálou a neochabující chuť po životě a vždy a ve všem jen to dobré. Quod bonum, felix, faustum, fortunatumque sit!

Tvůj M. VYKYDAL

CELOROČNÝ OBSAH 2000

PÔVODNÉ PRÁCE

ČEPILOVÁ, Z., PORUBSKÁ, M.

Predná uveitída pri juvenilnej chronickej artritíde

Anterior uveitis in juvenile chronic arthritis

Očné oddelenie, OLÚ RCH, Nový Smokovec 7

DRAHOŠOVÁ, M., HRNČÍŘ, Z., ANDRÝS, C., SLEZÁK, R., HAVLASOVÁ, J., KOPECKÝ, O.

Analýza autoprotilátok proti 52 kDa A 60 kDa Ro/SSA u pacientek se Sjögrenovým syndromem a systémovým lupus erythematosus imunoblotem

Immunoblot analysis of autoantibodies against 52 kDa AND 60 kDa Ro/SSA in patients with Sjögren's syndrome and systemic lupus erythematosus

Ústav klinické imunologie a alergologie FN, Hradec Králové, 2. interní klinika FN, Hradec Králové, Stomatologická klinika FN, Hradec Králové 1

HRNČÍŘ, Z., DRAHOŠOVÁ, M., DVOŘÁK, Z., BRADNA, P.

Anti SSA-Ro 52 kDa protilátky a parametry reprodukční funkce u žen se systémovým lupus erythematosus

Anti SSA-Ro 52 kDa antibodies and parameters of the reproductive function in women with systemic lupus erythematosus

II. interní klinika FN, Hradec Králové, Ústav klinické imunologie a alergologie FN, Hradec Králové 133

JAJIC, Z., JAJIC, I., NEMČIČ, T.

Rádiologické zmeny ischemickej tuberozity pri ankylozujúcej spondylitíde (AS)

Radiological changes of ischial tuberosity in ankylosing spondylitis (AS)

Department of Rheumatology, University Hospital "Sestre milosrdnice", Zagreb, Croatia 61

KOVÁŘOVÁ, M., SZILASIOVÁ, A., BEREŠOVÁ, A., NAGYOVÁ, I., VAN DIJK, J.P., VAN DEN HEUVEL, W.J.A.

Nottinghamský profil zdravia v hodnotení kvality života pacientov s reumatoidnou artritídou

The nottingham health profile in assessment of life quality in patients with rheumatoid arthritis

Ústav sociálnej medicíny LF UPJŠ, Košice, II. interná klinika LF UPJŠ, Košice, The Northern Centre for Health Care Research, University of Groningen, Holandsko 177

PULLMANN, R., LUKÁČ, J., ŠKEREŇOVÁ, M., ROVENSKÝ, J., HYBENOVÁ, J., MELUŠ, V., CELEC, S., PULLMANN, R., HYRDEL, R.

Asociácia medzi systémovým lupus erythematosus a inserčno/delečným polymorfizmom génu pre angiotenzín konvertujúci enzým

Association between systemic lupus erythematosus and insertion/deletion polymorphism of the gene for the angiotensin-converting enzyme

II. interná klinika MFN, JLF UK, Martin, Oddelenie klinickej biochémie MFN, JLF UK, Martin, Výskumný ústav reumatických chorôb, Piešťany 127

PORUBSKÁ, M.

Naše prvé skúsenosti s použitím hydrolytických enzýmov pri predných uveitídach

Our first experience with utilisation of hydrolytic enzymes in anterior uveitis

Očné oddelenie, OLÚ RCH, Nový Smokovec 65

ROVENSKÝ, J., GREGUŠKOVÁ, K., TUCHYŇOVÁ, A., PORUBSKÁ, M., URBÁNKOVÁ, L., MATEIČKA, F., FOLTÁN, V., MÁČAJOVÁ, L., ROVENSKÁ Jr., E.

Polymyalgia rheumatica a temporálna arteritída — príspevok k farmakoekonomickým a socioekonomickým vzťahom

Polymyalgia rheumatica and temporal arteritis — a contribution to pharmaco-economic and socio-economic relations

VÚRCH, Piešťany, Katedra organizácie a riadenia farmácie FarmFUK, Bratislava, Očné oddelenie OLÚ RCH, Nový Smokovec 121

ŠEDOVÁ, L., MACHÁČEK, S., KAFKOVÁ, J., GATTEROVÁ, J., PEŠÁKOVÁ, V., CIMBUREK, Z., RŮŽIČKOVÁ, Š., VENCOSKÝ, J.

Sledování prognostických ukazatelů erozivních změn u časně revmatoidní artritidy

Monitoring of prognostic indicators of erosive changes in early rheumatoid arthritis

Revmatologický ústav, Praha, Laboratoř genové exprese 3. LFUK, Praha 171

PREHLADNÉ REFERÁTY

JANČÍK, I., MAKAI, F., TKÁČIK, J.

Súčasná tendencie vo vývoji totálnych náhrad bedrového kĺbu so zreteľom na necementované endoprotézy

Current tendencies in the development of total hip joint prostheses with respect to non-cemented endoprotheses

I. ortopedická klinika FN a LFUK, Bratislava 183

KOLESÁR, J.	
Teplota prostredia a lieky	
Ambient temperature and drugs	
Slovthermae, Slovenské liečebné kúpele, štátny podnik, Liečebný ústav Diamant, Dudince	197
NOUZA, M.	
Chronický únavový syndrom	
Chronic fatigue syndrome	
Centrum klinické imunologie, NZZ MUDr. M. Nouzy, Praha	17
ØSTENSEN, M.	
Systémová skleróza a gravidita	
Systemic sclerosis and pregnancy	
Klinika reumatológie Univerzitnej nemocnice, Trondheim, Nórsko	11
PAYER, J.	
Hypervitaminóza vitamínom D	
Vitamin D hypervitaminosis	
I. interná klinika LFUK a FN, Bratislava	151
PAYER, J., ROVENSKÝ, J.	
Poruchy sekrécie rastového hormónu	
Disorders of growth hormone secretion	
I. interná klinika LFUK a FN, Bratislava, VÚRCH, Piešťany	25
POPRAČ, P., ROVENSKÝ, J., MATEIČKA, F., BLAŽÍČKOVÁ, S.	
Liečba reumatoidnej artritídy protilátkou proti tumor-nekrotizujúcemu faktoru alfa, Infliximab (cA2) — Remicade™ (Cnetacor, Malvern, PA, USA)	
Treatment of rheumatoid arthritis with the antibody to tumor-necrosis factor alpha, Infliximab (cA2) — Remicade™ (Cnetacor, Malvern, PA, USA)	
VÚRCH, Piešťany	33
RYBÁR, I., ROVENSKÝ, J.	
Farmakoterapia chronickej nenádorovej muskuloskeletálnej bolesti nesteroidovými antiflogistikami	
The pharmacotherapy of chronic noncancer musculoskeletal pain by nonsteroidal antiinflammatory drugs	
VÚRCH, Piešťany	203
ŠVEC, V., ROVENSKÝ, J., ŽLNAY, D., MATEIČKA, F.	
Diferenciálna diagnostika reumatických chorôb chrbtice. I. časť	
Differential diagnostics of rheumatic spine diseases. I. part	
VÚRCH, Piešťany	191
TOMKOVÁ, S., ROVENSKÝ, J.	
Osteoporóza u mužov. I. Etiopatogenéza	
Osteoporosis in men. I. Etiopathogenesis	
VSŽ Nemocnica a.s., Košice-Šaca, VÚRCH, Piešťany	137
TOMKOVÁ, S., ROVENSKÝ, J.	
Osteoporóza u mužov. II. Epidemiológia a delenie	
Osteoporosis in men. II. Epidemiology and division	
VSŽ Nemocnica a.s., Košice-Šaca, VÚRCH, Piešťany	207
TRNAVSKÝ, K.	
Komunikace mezi lékařem a nemocným s chronickou reumatickou chorobou	
Communication between physicians and patients suffering from chronic rheumatic diseases	
Arthrocentrum, Praha	143
TRNAVSKÝ, K.	
Několik poznámek k problematice ranní ztuhlosti u revmatoidní artritidy	
Some comments on morning stiffness in rheumatoid arthritis	
Arthrocentrum, Praha	15
TRNAVSKÝ, K.	
Poznámky k intraartikulárnimu podání kortikoidů u osteoartrózy	
Observations about intraarticular application of corticoids in osteoarthritis	
Arthrocentrum, Praha	215

WALKER, S.E.

Prolactin and autoimmune diseases

Prolaktín a autoimunitné choroby

Harry S. Truman Memorial Veterans' Hospital Research, Missouri 53

KAZUISTIKYDRLIČKOVÁ, V., LUKÁČ, J., BOŠÁK, V., CEBEAUER, L., BREŽNÝ, I., ROVENSKÝ, J., KOLÁŘOVÁ, V., HEŘMÁNKOVÁ, A.,
MACHOVÁ, K., PISTOVČÁK, J.**Epilepsia a systémový lupus erythematosus**

Epilepsy and systemic lupus erythematosus

Výskumný ústav reumatických chorôb, Piešťany, I. neurologická klinika, Bratislava,,Slovenské liečebné kúpele, Piešťany, Reumatologická
ambulancia, Prievidza 221

MOZOLOVÁ, D., KOVÁČOVÁ, E., ČERVENKA, J., CAŇOVÁ, S., BIRČÁK, J., MRÁZOVÁ, J.

Exotická nákaza ako diferenciálnodiagnostický problém juvenilnej idiopatickej artritídy

Exotic contagion as a problem of differential diagnostics in juvenile idiopathic arthritis

Detská klinika DFNSP a LFUK, Bratislava, Oddelenie rickettsiologie a chlamýdiologie Virologického ústavu SAV, Bratislava, Detská klinika
Nemocnice sv. Cyrila a Metoda, Bratislava 159

PAUKOVIC, J., KORDOŠ, J., BIALIK, V.

Pouřazová fraktúra stavca lumbálnej chrbtice u bechterewika

Posttraumatic fracture of a lumbar spine vertebra in a patient suffering from Bechterew disease

I. ortopedická klinika LFUK, FN a SPAM, Bratislava, Paediatric Orthopaedic Unit, Rambam Medical Center, School of Medicine, Technion,
Technology Institute of Israel, Haifa, Israel 217

STAŠKOVÁ, K., BUCHANEC, J., HYRDEL, R.

Fibrodysplasia ossificans progressiva

Fibrodysplasia ossificans progressiva

II. interná klinika JLF UK a MFN, Martin, Detská klinika JLF UK a MFN, Martin 155

SPRÁVY

3. stredoEurópsky reumatologická kongres (Bošmanský, K., Rovenský, J.) 169

XIV. kongres Európskej Lígy proti reumatizmu v Glasgowe (Bošmanský, K., Rovenský, J., Hrčková, E.) 47

44. zjazd českých a slovenských reumatológov (Bošmanský, K., Rovenský, J.) 201

Symposium „Dekáda kostí a kloubů“ 25.2.2000 Praha (Pavelka, K., Tegzová, D.) 226

Výročný európsky reumatologický kongres (Bošmanský, K., Rovenský, J.) 189

RECENZIE KNÍHGAVORNÍK, P.: **Otravy hubami**. Bratislava, Vydavateľstvo UK 2000, 100 s (Bátora, I.) 132HÁJEK, Z., KULOVANÝ, E., MACEK, M.: **Základy prenatální diagnostiky**. Praha, Grada Publishing 2000, 424 s (Sršeň, Š.) 182HORČIČKA, V.: **Revmatologie — minimum pro praxi**. Praha, Triton 1999, 124 s (Vykydal, M.) 32KABELÍKOVÁ, K., VÁVROVÁ, M.: **Cvičení k obnovení a udržování svalové rovnováhy (připrava ke správnému držení těla)**. Praha,
Grada Publishing 1997, 240 s (Bernadič, M.) 162KUČERA, M., DYLEVSKÝ, I. (Eds.): **Pohybový systém a zátěž**. Praha, Grada Publishing 1997, 260 s (Bernadič, M.) 136STIMMEL, B.: **Pain and its relief without addiction. Clinical issues in the use of opioids and other analgetics**. Birmingham-New York,
The Haworth Press, Inc., 1997, 418 s (Bernadič, M.) 153TROJAN, S., DRUGA, R., PFEIFFER, J., VOTAVA, J.: **Fyziologie a léčebná rehabilitace motoriky člověka**. Praha, Grada Publishing 1996,
180 s (Bernadič, M.) 136**OZNAMY**

Dekáda kostí a kloubů 2000—2010 (Vykydal, M.) 214

Konceptia nadstavbového odboru reumatológia (Šagát, T.) 44

ÚVAHY

Historie objevu revmatoidního faktoru (Trnavský, K.)	42

PERSONÁLIE

Doc. MUDr. Štefan Nyulassy, DrSc., 60-ročný (Rovenský, J.)	166
Doc. MUDr. Dušan Žitňan, DrSc., vzácné jubileum (Rovenský, J.)	167
In memoriam prof. MUDr. Štefan Siťaj, DrSc. (1911—1990) (Rovenský, J., Urbánek, T.)	163
K 70. narodeninám prof. MUDr. Karla Trnavského, DrSc. (Vykydal, M.)	229

INTERVIEW

Exkluzívne interview s dr. Gro Harlem Bruntlandovou, generálnou riaditeľkou WHO pre členské spoločnosti Medzinárodnej nadácie osteoporózy	40

SLOVENSKÁ LEKÁRSKA SPOLOČNOSŤ

Epidemiológia osteoporózy (Masaryk, P.)	6
Hormonálna substitučná liečba a osteoporóza (Borovský, M.)	49
Imunologické aspekty autoimunitných chorôb (Buc, M.)	125
Kyselina acetylsalicylová v prevencii a terapii aterosklerózy (Gajdoš, M., Mongiellová, V., Huttová, D., Polák, F.)	220
Liečba postmenopauzálnnej osteoporózy raloxifenom (Fedelešová, V., Chylová, K., Džúrik, R.)	150
Nové poznatky v patogenéze psoriázy (Švecová, D.)	117
Včasná diagnostika postmenopauzálnnej osteoporózy (Killinger, Z.)	24

Spracovala PhDr. H. Bernadičová

Rheumatologia 14, 2000

Autorský index

- A**
 ABRAMENKO, T.V. 95
 ADAM, M. 93
 AFEK, A. 72
 AKIMOVA, T. 82
 ALIKHANOV, B.A. 109
 ANDJELKOVIČ, Z. 91
 ANDRUSCIAC, I. 109
 ANDRÝS, C. 1
 APÁTHY, Á. 100
 ARGIROVA, T. 94
 ASHERSON, R.A. 84
- B**
 BACOVA, M. 79
 BADOWSKI, R. 89
 BADURSKI, J. 106, 107, 108
 BALABANOVA, R.M. 95
 BALINT, B. 91
 BÁLINT, G. 102
 BAROVIČ, J. 92
 BÁTORA, I. 132
 BAUER, K. 76
 BAYER, P.M. 76
 BAZYKA, O. 110
 BECKENBAUGH, R.D. 75
 BEČVÁŘ, R. 100, 103
 BEDINA, S.A. 77
 BELLOMETTI, S. 77
 BELTRÁN-VALERO DE BERNABÉ, D. 95
 BÉLY, M. 91, 100
 BENEVOLENSKAYA, L.I. 104
 BEREŠOVÁ, A. 177
 BERNADIČ, M. 136, 153, 154, 162
 BIALIK, V. 217
 BIRČÁK, J. 80, 159
 BITTER, K. 108
 BITTEROVÁ, O. 90
 BJÖRNSSON, J. 75
 BLAŽIČKOVÁ, S. 33, 88, 90, 102
 BOČA, M. 112
 BOROVSÝ, M. 49
 BORTLOVÁ, A. 93
 BOŠÁK, V. 90, 95, 96, 101, 221
 BOŠMANSKÝ, K. 47, 95, 169
 BRADNA, P. 89, 91, 92, 93, 133
 BREŽNÝ, I. 221
 BRÓZIK, M. 89
 BRZOSKO, M. 109, 110, 112
 BUC, M. 124
 BUCHANEC, J. 155
 BULÍKOVÁ, A. 92
 BULÍŘ, K. 74
 BUNCOVÁ, M. 108
 BURES, J. 79
 BUREŠOVÁ, E. 92
- C**
 CAŇOVÁ, S. 80, 159
 CARLSTEN, H. 97
 CEBECAUER, L. 90, 100, 101, 221
 CELEC, S. 127
 CERVERA, R. 72, 84
 CIEČLIK, P. 89
 CIMBUREK, Z. 79, 171
 CUTOLO, M. 83
 CYLWIK, B. 75
 CYRYLowski, L. 109
 CZERWENKA, CH. 76
- Č**
 ČELAN, D. 92
 ČEPILOVÁ, Z. 7
 ČERMÁKOVÁ, J. 93
 ČERVENKA, J. 80, 159
 ČIRKOVIČ, M. 91
- D**
 D'AMORE, M. 99, 103, 105
 DANILUK, S. 106, 107
 DANOWSKI, P. 106
 DEDÍK, L. 111
 DI CHIO, A. 105
 DIMITRIJEVIC, L. 107, 109
 DIMITRIJEVIČ, M. 91, 94
 DIMOV, D. 104
 DJOKIC, B. 109
 DOBRENKO, A. 106, 107
 DOSTÁL, C. 90, 98, 100
 DRÁBEK, J. 96
 DRAHOŠOVÁ, M. 1, 89, 133
 DRLIČKOVÁ, V. 103, 221
 DRONJAK, S. 84
 DUDA, J. 78
 DUFOUR, M. 99
 DUNKY, A. 76, 110
 ĎURIŠ, I. 112
 DVOŘÁK, Z. 89, 91, 92, 93, 133
 DVORČÁKOVÁ, M. 97
 DZÚRIK, R. 150
- E**
 EBRINGER, A. 85
 EEROLA, E. 104
 ERDESZ, S. 104
 ERLANDSSON, M. 97
- F**
 FABIAN, B. 76
 FABIANOVÁ, M. 78
 FALUS, A. 89
 FARKAŠOVÁ, J. 104
 FEDELEŠOVÁ, V. 150
- FELSENBERG, D. 105
 FERÁK, V. 95
 FERÁKOVÁ, E. 95
 FEYERTAG, J. 76, 110
 FICKOVÁ, M. 98
 FIEDOROWICZ-FABRYCY, I. 109, 110, 112
 FILIPOWICZ-SOSNOWSKA, A. 73, 80, 81
 FLICIŇSKI, J. 109, 110
 FOJTÍK, Z. 92
 FOLTÁN, V. 121
 FOREJTOVÁ, Š. 74
 FOUSEK, J. 80
- G**
 GAJDOŠ, M. 220
 GAJIČ, M. 105
 GARWOLIŇSKA, H. 77
 GATTEROVÁ, J. 87, 103, 171
 GAŽOVÁ, S. 111
 GENERINI, S. 84
 GEORGE, J. 72
 GEYCHENKO, V.P. 82
 GILBURD, B. 72
 GILEWSKA, G. 108
 GLIŠIČ, B. 91, 94
 GOLDSTEIN, D.S. 84
 GÖMÖRI, E. 97
 GORONZY, J.J. 75
 GREGOTTI, C. 77
 GREGUŠKA, O. 83, 86
 GREGUŠKOVÁ, K. 121
 GRINKO, A.A. 81
 GROPPA, L. 109
 GUIDUCCI, S. 84
 GUSEVA, N. A. 104
 GYULAI, F. 82, 102
- H**
 HABERHAUER, G. 76, 110
 HANNUKAINEN, J. 79
 HARATS, D. 72
 HAVLASOVÁ, J. 1
 HEGYI, K. 89
 HEŘMÁNKOVÁ, A. 221
 HERRMANN, Z. 111
 HITTNER, G. 102, 108
 HODINKA, L. 74, 89
 HOLUB, M. 89
 HORVÁTH, C. 106
 HRBA, J. 103
 HRČKOVÁ, E. 47, 88
 HRNČÍŘ, Z. 1, 79, 89, 91, 92, 93, 133
 HRUBIŠKO, M. 111
 HRYCEK, A. 89
 HUORKA, M. 112
 HUTTOVÁ, D. 220

HYBENOVÁ, J. 95, 127
HYRDEL, R. 95, 96, 127, 155

CH

CHÁBOVÁ, V. 90
CHABROŇOVÁ, I. 111
CHARVÁT, F. 80, 103
CHERNYKH, T.P. 77
CHOPYAK, V.V. 78, 94
CHRISTOV, M. 104
CHROUSOS, G.P. 84
CHWALIŃSKA-SADOWSKA, H. 94, 101
CHYLOVÁ, K. 150

I

ILLYASH, M. 110
IMRE, K. 82, 102
IŠTOK, R. 91, 96, 100, 107
IVANOVA, M. 82

J

JAJIČ, I. 61
JAJIČ, Z. 61
JALAVA, J. 104
JANČÍK, I. 183
JANICKA, I. 75
JANOŠEVIČ, S. 105
JAROŠOVÁ, K. 79, 103
JASTREBOVA, N.E. 78
JAWORSKI, J. 89
JEDLIČKOVÁ, K. 88
JEDRYKA-GÓRAL, A. 94, 101
JESENŠEK-PAPEŽ, B. 92
JEZIERNICKA, E. 107, 108
JEŽOVÁ, D. 83, 84
JURČOVIČOVÁ, J. 97, 98

K

KÁDÁR, A. 89
KÁDASI, L. 95
KAFKOVÁ, J. 87, 171
KAJOR, M. 89
KARATAEV, A. 81
KAŠLÍKOVÁ, J. 108
KAUTIAINEN, H. 86
KHITROV, N.A. 111
KILLINGER, Z. 24, 112, 113
KISS, C. 105
KISS, A. 84
KITTL, E.M. 76
KLEIN, G. 76
KLEZL, Z. 80
KLIMIUK, P.A. 75
KOC, A. 76
KOCIC, M. 109
KOCISOVA, M. 93
KOHOUT, A. 79
KOLÁŘOVÁ, V. 221
KOLESÁR, J. 197
KOM, S. 108
KONEČNÁ, I. 97
KONTNY, E. 75, 77
KOÓ, É. 82, 102
KOPECKÝ, O. 1
KOPECKÝ, Š. 73
KORDOŠ, J. 217
KORDOWSKI, J. 109

KOROBOWICZ, A. 79
KORZENIEWSKA-KOSEL, M. 77
KOSTIC, O. 107
KOVÁCS, F. 108
KOVÁČOVÁ, E. 80, 159
KOVALANČÍK, M. 92, 95
KOVÁŘOVÁ, M. 177
KOWALCZEWSKI, J. 75, 77
KOWALSKI, J. 77
KOZÁKOVÁ, D. 90
KRÁL, B. 91
KRATOCHVÍLOVÁ, H. 112
KRYŠTŮFKOVÁ, O. 93
KRZEMIŃSKA-DABROWSKA, I. 80
KSIEŻOPOLSKA-PIETRZAK, K. 76
KUBÁT, J. 108
KULLICH, W. 76
KURIATA, A.V. 82
KUROWSKA, M. 75, 77
KUŠ, J. 77
KVETŇANSKÝ, R. 83, 84
KWIATKOWSKA, B. 80

L

LAHITA, R.G. 72
LAPIN, A. 76
LATOSIEWICZ, R. 75
LAURINCOVÁ, B. 96
LAZOVIC, M. 107, 109
LETKOVSKÁ, A. 105, 106, 112
LEVOLA, J. 86
LIVI, R. 84
LONZARIČ, D. 92
LUKÁČ, J. 73, 90, 92, 93, 95, 96, 97, 100, 101, 127, 221
LUKÁČ, M. 108
LUKÁČOVÁ, O. 108
LUSZCZYKIEWICZ, G. 76
LUUKKAINEN, R. 79, 86, 104
LYCUNETS, G.K. 82

M

MACEJOVÁ, Z. 87, 95
MACIEJOWSKA-ROGE, M. 108
MÁČAJOVÁ, L. 121
MACHÁČEK, S. 87, 171
MACHO, L. 83, 84, 98
MACHOVÁ, K. 221
MAKAI, F. 87, 183
MAKAROWSKI, T. 108
MÁLIŠ, F. 92, 93, 101
MARCINKIEWICZ, J. 75
MARTEMJANOV, V.F. 77
MARTINOV, S. 104
MARTINOVA, F. 104
MASÁROVÁ, R. 88
MASARYK, P. 6, 103, 105, 106, 107, 108, 112
MASLOV, I.I. 78
MAŠAN, J. 108
MAŠLIŃSKI, W. 73, 75, 76, 77
MATEIČKA, F. 33, 88, 93, 121, 183
MATUCCI-CERINIC, M. 84
MATÝŠKOVÁ, M. 92
MAZEPA, A.I. 94
MAZIARSKI, D. 77
MEHEUS, L. 100
MEISSNER, M. 101

MELUŠ, V. 96, 127
MIČEKOVÁ, D. 96, 101
MIJUŠKOVIČ, Z. 91
MIKLOŠIKOVÁ, J. 97
MIKULÍKOVÁ, D. 97
MISTRÍK, M. 111
MITROVIČ, D. 91, 94
MOLNÁR, E. 102
MONGIELLOVÁ, V. 220
MONOV, S. 94
MONOVA, D. 94
MOURAVIEV, Y. 81
MOZGOVAYA, E.E. 77
MOZOLOVÁ, D. 80, 159
MRÁZOVÁ, J. 80, 159
MURAVIUV, U.V. 78
MYAGKOVA, M.A. 95

N

NAGYOVÁ, I. 177
NASONOVA, V. 81
NEECK, G. 83
NĚMCOVÁ, D. 79
NEMČIČ, T. 61
NESUKAY, E. 110
NIEPEL, G. 102
NORDBERG, R. 79
NOUZA, M. 17
NOVOSJOLOVA, T. 82
NOWAK, N. 106, 107
NOWORYTA, J. 81

O

ONDREJKA, P. 112
O'NEILL, T.W. 105
ORLOVSKÁ, M. 78, 88
ORTUTAY, J. 82
ØSTENSEN, M. 11, 83

P

PACAK, K. 84
PALIČ-OBRAĐOVIČ, D. 105
PANCHENKO, O.N. 95
PARÁKOVÁ, Z. 91
PARARA, S. 97
PAUKOVIC, J. 217
PAVELKA, K. 74, 80, 81, 86
PAVELKOVÁ, A. 74
PAWLICKA, L. 77
PAYER, J. 25, 112, 113, 151
PAZDUR, J. 89
PEŠÁKOVÁ, V. 87, 93, 100, 171
PETERLÍK, M. 112
PETRASOVA, D. 95
PETŘEK, M. 96
PETRONIJEVIČ, M. 91, 94
PETRONIJEVIC, V. 107, 109
PETROVA, T. 94
PHILIPP, T. 93
PIGNONE, A. 84
PINTÉROVÁ, L. 104
PIOTROWSKI, M. 79
PIROŽYŃSKI, M. 77
PISTOVČÁK, J. 221
PJONTEKOVÁ, M. 81
PLATER-ZYBERK, C. 86
POCK, L. 100

- PODHOLA, M. 93
 POGOZEVA, A.V. 95
 POKRZYWNICKA-GAJEK, I. 94
 POLÁK, F. 220
 POLÁKOVÁ, H. 95
 POLGÁR, A. 89
 PÖLLMANN, G. 76
 PONIATOWSKA, R. 80
 POÓR, G. 105
 POPOVIČ, M. 91, 94
 POPOVIČ, R. 91
 POPRAC, P. 33, 73, 92, 99, 100
 PORUBSKÁ, M. 7, 65, 121
 POWER, C.A. 86
 PRAJS, K. 109, 110
 PRZEPIERA-BEDZAK, H. 109, 110, 112
 PRZYGODZKA, M. 73
 PULLMANN Jr., R. 95, 96, 127
 PULLMANN Sen., R. 95, 96, 127
 PUTTE VAN DE, L.B.A. 85
- R**
 RADOJIČIČ, Č. 91
 RAFFAYOVÁ, H. 81, 102
 RAICHEV, R. 104
 RASHID, T. 85
 RAUOVÁ, E. 88
 REL-BAKALARSKA, M. 77
 RIEDEL, W. 73
 RICHELMI, P. 77
 RING, E.F.J. 99
 RODRÍGUES DE CÓRDOBA, S. 95
 ROHOVÁ, Z. 108
 ROKYTA, R. 97, 98
 ROUX, H. 99
 ROVENSKÁ, E. 86, 97, 121
 ROVENSKÝ, J. 25, 33, 47, 73, 74, 80, 83, 84, 86, 88, 90, 91, 92, 95, 96, 97, 98, 100, 101, 102, 103, 104, 121, 127, 137, 165, 166, 167, 169, 183, 203, 207, 221
 RUSNÁK, M. 84
 RŮŽIČKOVÁ, Š. 79, 171
 RYBÁR, I. 80, 88, 203
 RYCHLÍK, I. 100
- S**
 SAKALOVÁ, A. 111
 SALONOJA, M. 79
 SANCHO, J. 77
 SANILA, M. 86
 SATALINNA, E. 86
 SATYBALDYEV, A. 82
 SCAGLIUSI, P. 99, 103, 105
 SEDLÁČKOVÁ, M. 93
 SEMETKOVÁ, I. 81
 SEMOCHKINA, E.N. 111
 SESZTÁK, M. 102
 SIERAKOWSKI, S. 75
 SILMAN, A.J. 105
 SINCARI, L. 109
 SHAISH, A. 72
 SHOENFELD, Y. 72, 85
- SCHULTZ, P. 103
 SKOUMAL, M. 76
 SKOWRONSKI, J. 75
 SKURNIK, M. 104
 SLEZÁK, R. 1
 SOROKIN, V. 81
 SOTONÍK, I. 108
 SOUKUP, T. 79, 91, 92, 93
 SPISAK, B. 95
 STANČIKOVÁ, M. 91, 96, 97, 98, 100, 107
 STANISLAV, M.L. 95
 STÁŇOVÁ, A. 100
 STAŠKOVÁ, K. 155
 STAZHAROV, M.Y. 77
 STEFANOVIČ, D. 91, 94
 STEJSKALOVÁ, A. 90
 STOJANOVIČ, R. 105
 STRASSER, R. 76
 STRUHÁROVÁ, S. 90
 SUPRONIK, J. 106
 SYNENKA, M.Y. 94
 SYNENKYY, O.V. 78, 94
 SZATHMÁRI, C. 106
 SZCZEPAŃSKA, K. 75
 SZENTJÓBI SZABÓ, T. 100
 SZILÁGYI, M. 105
 SZILASIOVÁ, A. 87, 95, 177
- Š**
 ŠAGÁT, T. 44
 ŠEDOVÁ, L. 87, 171
 ŠIMOVÁ, L. 78
 ŠIROVÁ, K. 81
 ŠKEREŇOVÁ, M. 95, 127
 ŠTOLFA, J. 102
 ŠTORK, J. 100
 ŠVEC, V. 183
 ŠVECOVÁ, D. 117
 ŠVÍK, K. 84, 97, 98, 107
- T**
 TAUBE, M. 97
 TEGHINI, L. 84
 TEGZOVÁ, D. 81, 90
 TEMML, C. 76
 TESAŘ, V. 90, 100
 TIWANA, H. 85
 TKAČENKO, I. 110
 TKÁČIK, J. 183
 TOBOLÍKOVÁ, V. 92
 TOIVANEN, A. 104
 TOIVANEN, P. 104
 TOMA, I. 109
 TOMKOVÁ, S. 137, 207
 TÓTH, E. 106
 TÓTH, S. 89
 TREJBAL, D. 87, 95
 TRNAVSKÝ, K. 15, 42, 143, 215
 TUCHYŇOVÁ, A. 121
 TUCHYŇOVÁ, H. 74
 TURK, Z. 92
 TUSTANOWSKI, J. 89
 TUSZKIEWICZ-MISZTAL, E. 79
- U**
 UJFALUSSY, I. 82
 URBÁNEK, T. 163
 URBÁNKOVÁ, L. 121
 USHAKOVA, M.A. 78
- V**
 VAN DEN HEUVEL, W.J.A. 177
 VAN DIJK, J.P. 177
 VANEEVA, N.P. 78
 VEDRALOVÁ, J. 93
 VENCOVSKÝ, J. 79, 86, 87, 90, 171
 VESELA, M. 80
 VESELKOVÁ, Z. 96, 103, 107
 VESELSKÝ, L. 98
 VIGAŠ, M. 83
 VISCHER, T.L. 72
 VLAJINAC, H. 105
 VLASÁKOVÁ, V. 81
 VOJINOVIC, J. 107
 VYKYDAL, M. 32
- W**
 WAGNER, E. 76
 WAGNER, T. 81
 WALKER, S.E. 53
 WEIGL, E. 96
 WENNERSTRÖM, P. 86
 WESELOWSKI, S. 77
 WEYAND, C.M. 75
 WILSON, C. 85
 WOJCIECHOWSKA, B. 101
 WOOLF, A.D. 87
- Y**
 YAKUSHIN, V. 81
- Z**
 ZABEK, J. 101
 ZACHAROVA, I.E. 78
 ZAŤKOVÁ, A. 95
 ZAVŘELOVÁ, J. 92
 ZBOROVSKY, A.B. 77
 ZERBINO, D.D. 94
 ZHUTEV, I. 104
 ZIÓLKOWSKA, M. 76
 ZIZKA, J. 92
 ZLOSKÝ, P. 100
 ZÓRAD, Š. 98, 104
 ZUBIAUR, M. 77
 ZUBRYCKA-SIENKIEWICZ, A. 81
 ZVARÍK, M. 95
 ZVARKA, J. 107
- Ž**
 ŽELEZNÁ, B. 98
 ŽITŇAN, D. 85
 ŽLNAY, D. 103, 104, 183

Rheumatologia 14, 2000

Vecný index

A

absorpcia 197
 adenoín 97
 adenoínzínamináza 96
 akromegália 25
 aktivita choroby 177
 — zápalová 65
 aldosterón 127
 alkaptonúria 95
 analgetiká 153
 analýza haplotypu 95
 — imunoblotom 1
 angiotenzín 95, 127
 anomálie skeletu vrodené 155
 anticytokíny 33
 antiflogistiká nesteroidové 80, 203
 antigén 1
 — HLA 102, 221
 antikardiolipín 90
 antikeratín 76, 87
 antropozoonóza 159
 artritída temporálna 121
 artritída juvenilná chronická 7, 79, 88
 — — idiopatická 159
 — prídavná 84
 — — u potkana 97
 — psoriatická 87, 102
 — reaktívna postrespiračná 104
 — reumatoidná 15, 33, 72—88, 177
 — — aktívna 81
 — — terapia 72, 83—98
 — — včasná 171
 aspekty imunogenetické 125
 ateroskleróza 72, 220
 — terapia 220
 atlét mladý 111
 aurotiomalát 97
 autoimunita 53, 72
 autoprotilátky 1, 221

B

Bechterewova choroba 217
 Biomin H 107
 biopsia 78
 blokáda srdečná kongenitálna 1
 bolesť 203
 — cervikálna 80
 — dolnej končatiny 108
 — chrbtice mechanická 191
 — zápalová 191
 — kolena 111
 — manažment 153
 — muskuloskeletálna 110
 — reumatická 15
 bromokriptín 53, 98

C

CFS 17
 cigarety a bolesť kolena 109
 citrulín 171
 cvičenie 162
 cykloferonum 82
 cyklofosfamid 90
 cyklooxygenáza 77
 cyklosporín 81, 87, 88, 90, 96, 97
 cytokíny 33, 53, 73, 75
 — protizápalové 76

D

D-vitámín 108
 dedičnosť 221
 deficiencia IgA selektívna 93
 deformity vertebrálne 105
 dekáda kostí a kĺbov 83, 87
 denzita kostnej hmoty 106, 112
 denzitometria, klinický význam 113
 diagnostika prenatálna 182
 diéta špeciálna 108
 dislipidémia 104
 dna 95
 držanie tela správne 162

E

efekt inhibičný enzýmový 97
 eflorescencie lupusové 53
 elektroencefalografia 221
 elektroforéza 111
 endokrinológia v reumatológii 83
 endoprotéza individuálna 183
 — necementovaná 183
 — totálna bedrového kĺbu 183
 endotel 84
 endotelín 1 100
 enteazitída 61
 enzymoterapia 7, 65
 enzým angiotenzínkonvertujúci 95, 96, 127
 — biosyntetický 84
 — hydrolytický 65
 epilepsia 221
 estrogény 97
 etiopatogenéza osteoporózy 137
 expresia génová 84

F

fajčenie a bolesť kolena 109
 faktor prognostický 171
 — reumatoidný 42, 87
 — tumornekrotizujúci 33
 famotidín 80
 farmakodynamika 197
 farmakoekonomika 121
 farmakokinetika 197

farmakoterapia chronickej bolesti 203
 femur proximálny 207
 fenomén Raynaudov 110
 fibrilácia predsieňová 110
 fibrinogén 96
 fibroblasty 75
 fibrodysplasia ossificans progressiva 155
 fibromyalgie 15, 17
 forma viscerálna RA 82
 frakcia imunosupresívna 98
 fraktúra tela lumbálnej chrbtice 217
 funkcie reprodukčné 133
 fytoestrogény 109
 fyziológia a rehabilitácia 136

G

gamapatia monoklonová 105
 gastropatia 81
 gén 95
 genetika 182
 glykoproteín 96
 granulomatóza Wegenerova 94
 gravidita 11

H

haplotyp 95
 Helicobacter pylori 81
 HLA 102, 171
 hormón rastový 25
 hormóny v krvi, hladiny 83
 — pohlavné, hladiny v krvi 106
 — steroidové 151
 horúčka 73, 80
 huby 132
 hustota kosti 106, 112
 Hyben vital 74
 hydroxychlorochín 53
 hypermobilita kĺbová 110
 hyperostóza skeletálna idiopatická difúzna 104
 hyperprolaktinémia 53
 hypertenzia arteriálna 95
 — pľúcna 11
 hyperkalcémia 151
 hypertermia 197
 hypervitaminóza vitamínom D 151
 hypotermia 197
 hypothyroidizmus 78

Ch

charakteristika endokrinná 97
 chemokíny 86
 chlopňa mitrálna 110
 chondrocyty aktivované 77
 choroba Bechterewova 217
 — chlopne srdca 110
 — Stillova 79

- choroby autoimunitné 53, 79, 94, 125
 — gastrointestinálne 112
 — reumatické 15, 105
 — — a vek 143
 — — chrbtice 191
 — — chronické 143
 — — zápalové 112
 — spojivového tkaniva 91, 99—111
 chrbtica, bolesť 191
 — cervikálna 80
 — lumbálna 217
 chyby vrodené vývojové 182
- I**
 imunita bunková 90
 imunoblot 1
 imunodeficiencia 94
 imunodeficit 17
 imunoglobulín 96
 — intravenózný ľudský 94
 imunológia 125
 imunosupresíva 65
 infekcia bakteriálna 94
 — exotická 80
 — *Helicobacter pylori* 81
 — *Salmonella* 93
 — *Staphylococcus aureus* 93
 infliximab 33
 inhibitory ACE 11
 interleukín 1 79
 — 17 77
 interleukíny 89
 iridocyklitída 7
 ischemia 127
 izoforma v5 76
 izotypy 171
 — reumatoidných faktorov 171
- K**
 kalcifikácie intervertebrálne 191
 kalcium 108
 — sérový 151
 kalikreín 127
 kapiláry lymfatické 86
 karcinóm pľúcny 78
 katecholamíny v plazme 84
 Ketonal 81
 kininogén 127
 klasifikácia chorôb reumatických 143
 kĺb sakroiliakálny 86
 kolagén 107
 koleno 109
 komora predná 65
 kongres reumatologický 169
 konjunktivitída 80, 159
 kortikoidy 215
 kortikosteroidy 65, 86
 kortizol 83
 kritériá reumatoidnej artritídy 15
 kríza renálna 11
 kryoglobulín 91
 kvalita života 74, 177
 kyselina acetylsalicylová 220
- L**
 lekár-pacient, komunikácia 143
 liečba anticytokínová 33
 — aterosklerózy 220
 — bolesti kostrovosvalovej 203
 — bromokryptínom 98
 — fytoestrogénmi 109
 — hypobárická 92
 — chirurgická 80
 — kolagénom 107
 — konzervatívna 217
 — laserom 109
 — metylprednizolónom 133
 — náklady 121
 — osteoporózy 137
 — predsieňovej fibrilácie 110
 — pulzná 133
 — rehabilitačná 136
 — Zeel 109
 Liga proti reumatizmu 47
 lupus erythematosus systémový 1, 53, 83, 89,
 127, 133, 221
 — neonatálny 1
 — — neuropsychiatrický 96
 lymfocytotoxicita 90
 lymfocyty ľudské 97
 lymfóm non-Hodgkinov 79
- M**
 manažment terapeutický 94
 mediátory endogénne 95
 membrána synoviálna 86
 metabolizmus adenozinu 97
 — kostný 25, 112
 — purínový 77
 metódy biochemické 182
 — goniometrické 103
 metotrexát 76, 81
 metylprednizolón 133
 mikrocirkulácia 86
 mikroemulzie 87
 molekuly adhezívne 76
 motorika človeka 136
 myelóm asymptomatický 111
 myositis ossificans 155
- N**
 náhrada totálna bedrového kĺbu 183
 nákaza exotická 159
 nanizmus 25
 nedostatočnosť pľúcna 91
 nefritída lupusová 90, 100
 nefropatia 79
 nekróza kosti aseptická 82
 neopterin urinárny 96
 Nottinghamský profil zdravia 177
 Nyulassy, Š., doc. MUDr. DrSc. 166
- O**
 obezita 108
 obnovenie svalovej rovnováhy 162
 odpoveď imunitná 94
 ochorenia granulomatózne 151
 oklúzia totálna bilaterálna 110
 opuch ľavej nohy 159
 osifikácie spinálne 191
 osteoartritída 74
 — kolena akútne 109
 osteoartróza 74, 77, 215
 osteoblasty 25
 osteogenéza imperfecta 105
 osteopatia renálna 108
 osteoporóza 40
 — epidemiológia 6
 — a hormonálna liečba 49
 — idiopatická 106
 — muža 137
 — patofyziológia 112
 — postmenopauzálna, diagnostika 24
 — — liečba 150
 — primárna 207
 — sekundárna 207
 otravy hubami 132
 ovariectómia 107
- P**
 pacient imunokompromitovaný 93
 — obézny 108
 parametre imunologické 78
 penicilamín 97
 periartritída humeroscapularis 110
 personálie 163, 166, 167
 Phlogenzym 65
 plazma krvná 83
 pľúca 77
 pneumokonióza 78
 polyblivosť chrbtice 103
 polyartritída séronegatívna 105
 polychondritída tracheobronchiálna 93
 polymorfizmus 96
 — genetický 95
 — inzerčno-delečný 127
 polymyalgia rheumatica 121
 poradenstvo genetické 182
 poruchy sekrecie GH 25
 potratovosť 11
 postihnutie viscerálne 127
 poškodenie vasculárne 127
 prejavy reumatické 25
 prevencia aterosklerózy 220
 problémy intímne pacientov s RA 87
 profil protilátok pri SLE 100
 program WHO o osteoporóze 40
 prolaktín 53
 prolaktinémia 89
 prolaps mitrálne chlopne 110
 proteín ylk40 103
Proteus mirabilis 78
 protilátky antikardiopipínové 90
 — antikeratínové 76, 87, 171
 — antiribozómové 94
 — anti SSA-Ro 52 kDa 133
 — monoklonové 33
 — negatívne 93
 — pri SLE 90, 100
 — proti *Proteus mirabilis* 78
 — — TNF 33
 psoriáza 102
 — patogenéza 117
 purín 77
 pyridinolín 91
 Quinagolide 89
- R**
 rádiografia v reumatológii 109
 raloxifen 97, 150
 reaktivita T-bunková 97

receptory pre chemokíny 86
 regulácie imunitné 95
 rehabilitácia liečebná 136
 — praktická 162
 — u detí 110
 Remicade 33
 renín 127
 reprodukcia, funkcia ženy 133
 reumatizmus 47
 reumatológia, nadstavbový odbor 44
 — recenzia 32
 rezistencia inzulínová 98
 rezonancia magnetická 80
 — v reumatológii 99
 rickettsiáza 159
 rovnováha svalová 162

S

sakroiliitída 61, 191
 Salmonella 93
 salmonelóza a SLE 92
 SAPHO syndróm 102
 sarkoidóza 151
 sekrécia kortizolu adrenálna 83
 — rastového hormónu 25
 sérum IFN 75
 Sit'aj, Š., prof. MUDr. DrSc. 163
 situácia sociálna pacientov s RA 87
 sklerodermia 92
 skleróza systémová 11
 — — progresívna 100
 skrining ultrazvukový 182
 SLE 1, 53, 83, 89, 127, 133, 221
 Slovenská ortopedická a traumatologická spoločnosť 87
 socioekonomika 121
 sonografia 182
 spondylartritída juvenilná 79
 — séronegatívna 191
 spondylitída ankylozujúca 61, 65, 83, 103, 112, 217
 spondyloartropatia 103
 správa 169
 spútum 91
 stav funkčný 177
 stavec 207
 stres oxidačný 73, 98
 stuhnutosť ranná 15

subfebrilita 159
 suplementácia vitamínov potravou 151
 supresia pri RA 98
 svalstvo kostrové 25
 syndróm antifosfolipidový 72, 84, 92
 — hypermobility kĺbovej 110
 — chronický únavový 17
 — reumatický 78
 — SAPHO 102
 — Sjögrenov 1
 — — primárny 96, 101
 synoviocyty 75
 — ľudské 77
 synovitída reumatoidná 75
 systém centrálny nervový 73
 — endokrinný 17
 — imunitný, poruchy 17
 — pohybový a záťaž 154

T

taurín chloramín 75
 tehotnosť 83, 89, 133
 technika zobrazovania v reumatológii 99
 tekutina synoviálna 83
 teplota 159
 termografia 111
 tkanivo adipózne 98
 — fibrotické 91
 — spojivové 91
 — synoviálne 86
 tolerabilita pri RA 81
 tolerancia glukózová 104
 tomografia jednofotónová emisná 108
 trakt gastrointestinálny 81
 tréning špeciálny fyzický 108
 trias terapeutické 81
 trombín 76
 trombocytopenia refraktérna 92
 tromboembólia 92
 tuberkulóza 78
 tuberozita ischiálna 61

U

úbytok kostnej hmoty 107, 108
 účinok liekov na srdce 153
 udržiavanie svalovej rovnováhy 162
 ultrasonografia v reumatológii 99
 úmrtnosť perinatálna 11

únava chronická 17
 uveitída 65
 — komplikácie 7
 — predná 7, 65
 uzly nekrobiotické 78

V

vakcinácia 93
 vápnik 108
 variant solubilný CD44 76
 vaskulitída komplikovaná 81
 — kryoglobulínová 91
 — nekrotizujúca 100
 — reumatoidná 78
 — systémová 94
 videnie, zhoršenie 7
 vitamín D 108, 151
 vred gastroduodenálny 80
 — peptický 81
 výskyt kostného tkaniva v svaloch 155
 vyšetrenie panvy 61
 — röntgenové 61

X

xenobiotiká profesionálne 94

Z

zápal 97, 112
 — cievnej steny 127
 záťaž a pohybový systém 154
 závislosť drogová 153
 zdravie a profesionáli 83
 — subjektívne 177
 — ženy a osteoporóza 40
 zlomeniny 207
 — vertebrálne osteoporotické 107
 zmeny kostné 112
 — morfológické 103
 — pľúcne 77
 — reprodukčné 133

Ž

žiarenie slnečné 151
 Žitňan, D., doc. MUDr. DrSc. 167
 život, kvalita 74, 177

Spracovala PhDr. H. Bernadičová

Rheumatologia 14, 2000

Key words index

- A**
- absorption 197
 - ACE inhibitors 11
 - acromegaly 25
 - activated chondrocytes 77
 - acute knee osteoarthritis 109
 - adenosine 97
 - metabolism 97
 - adenosinedeaminase 96
 - adhesive molecules 76
 - adipose tissue 98
 - adrenal cortisol secretion 83
 - aldosterone 127
 - alkaptonuria 95
 - analgetics 153
 - angiotensine 95, 127
 - , biosyntetic 84
 - converting enzyme 95, 96, 127
 - , hydrolytic 65
 - ankylosing spondylitis 61, 65, 83, 103, 112, 215
 - anterior uveitis 7
 - antiacardioliolipin 90
 - anticytokine therapy 33
 - anticytokines 33
 - antigene 1, 7
 - HLA 102
 - antiinflammatory cytokines 76
 - antikeratine antibodies 76, 87, 171
 - antiphospholipide syndrome 72, 84, 92
 - anti-TNF antibody 33
 - antropozoonosis 159
 - arterial hypertension 95
 - arteritis adjuvant 84
 - , psoriatic 87, 102
 - reactive postrespiratory 104
 - , reumatoid 15, 33, 72—88
 - , active 81
 - — therapy 72, 83—98
 - , temporalis 121
 - — by rat 97
 - —, idiopatic 159
 - arthritis 7, 11
 - , idiopatic 159
 - aseptic bone necrosis 82
 - asymptomatic myeloma 111
 - atherosclerosis 72
 - aurothiomalate 97
 - autoantibodies 1, 221
 - autoimmune diseases 1, 53, 79, 94, 125
 - autoimmunity 53, 72
- B**
- bacterial infection 94
 - Bechterew disease 217
 - Biomin H 107
 - biopsy 78
- C**
- blood plasma 83
 - body status regular 162
 - bone and joint decade 83, 87
 - changes 112
 - density 106, 112
 - mass loss 107, 108
 - metabolism 25, 112
 - mineral density 106, 112
 - tissue in muscles 155
 - bromokriptine 53, 98
- C**
- calcium 108
 - cardiolipine antibodies 90
 - cells immunity 90
 - Centocor 33
 - central nervous system 73
 - cervical pain 80
 - spine 80
 - CFS 17
 - chemokines 86
 - receptors 86
 - chronic arthritis 7, 79, 88
 - fatigue 17
 - — syndrome 17
 - rheumatic diseases 143
 - cigarettes and knee pain 109
 - citruiline 171
 - collagen 107
 - congenital heart blockade 1
 - skeletal anomalies 155
 - conjunctivitis 80, 159
 - connective tissue 91
 - — diseases 91, 99—111
 - conservative therapy 217
 - corticoids 215
 - corticosteroids 65, 86
 - cortizol 83
 - cryoglobuline 91
 - vasculitis 91
 - cycloferonum 82
 - cyclooxygenase 77
 - cyclophosphamid 90
 - cyclosporine 81, 87, 88, 90, 96, 97
 - cytokines 33, 53, 73, 75
 - antiinflammatory 76
- D**
- D vitamin 108
 - decade of bone and joint 83, 87
 - deficiency IgA selective 93
 - deformities vertebral 105
 - densitometry, clinical decision 113
 - diet 108
 - diseases activity 177
 - autoimmune 53, 79, 94, 125
 - connective tissue 91, 99—111
 - gastrointestinal 112
 - rheumatic 15, 105
 - — and age 143
 - — chronic 143
 - — inflammatory 112
- E**
- dislipidemia 104
 - disorders of growth hormone 25
- E**
- early rheumatoid arthritis 171
 - eflorescencies 53
 - electroencephalography 221
 - electrophoresis 111
 - endocrine characteristics 97
 - system 17
 - endocrinology in rheumatology 83
 - endogenous mediators 95
 - endoprostheses 183
 - endotelin-1 100
 - endothelium 84
 - entesitis 61
 - enzyme effect 97
 - enzymotherapy 7, 65
 - epilepsy 221
 - estrogens 97
 - excretion 197
 - exotic contagion 159
 - infection 80
- F**
- famotidine 80
 - fatigue syndrome 17
 - female health and osteoporosis 40
 - fever 73, 80, 159
 - fibrinogen 96
 - fibroblasts 75
 - fibrodysplasia ossificans progressiva 155
 - fibromyalgia 15, 17
 - fibrotic tissue 91
 - fracture 207
 - of lumbal spine body 217
 - functional status 177
 - fytoestrogens 109
- G**
- gastrointestinal diseases 112
 - tract 81
 - gastropathy 81
 - gene 95
 - expression 84
 - genetic polymorphism 95
 - glucose tolerance 104
 - glycoprotein 96
 - goniometric methods 103
 - gout 95

granulomatous diseases 151
 growth hormone 25
 — — secretion 25

H

haplotype 95
 — analysis 95
 health 153
 heart blockade 1
 — fibrillation 110
 — valve disease 110
Helicobacter pylori 81
 — — infection 81
 heredity 221
 hip joint 183
 HLA 102, 171, 221
 — antigens 221
 hormones in blood, levels 83
 human intravenous immunoglobulin 94
 — lymphocytes 97
 — motion 136
 — synoviocytes 77
 Hyben vital 74
 hydroxychloroquine 53
 hyperkalcemia 151
 hyperprolactinemia 53
 hyperthermia 197
 hypothermia 197
 hypothyroidism 78

I

imaging technics in rheumatology 99
 immune regulation 95
 — response 94
 — system, disorders 17
 immunoblot 1
 immunoblot analysis 1
 immunocompromited patient 93
 immunodeficiency 17, 94
 immunodeficit 17
 immunogenetical aspects 125
 immunoglobulin 96
 — intravenous human 94
 immunological parameters 78
 immunology 125
 immunopathological diseases 1
 immunosuppressive drugs 65
 — fraction 98
 individual endoprosthesis 183
 inflammation 97, 112
 inflammatory activity 65
 — rachialgia 191
 — rheumatic diseases 112
 infliximab 33
 inhibitive enzyme effect 97
 insertive-deletion polymorphism 127
 insulin resistance 98
 interleukin 1 79
 interleukin 17 77
 interleukins 89
 intervertebral calcification 191
 iridocyclitis 7
 ischemia 127
 ischial tuberositas 61
 isoform v5 76
 isotopes of rheumatoid factors 171

J

joint hypermobility 110
 — — syndrome 110
 juvenile chronic arthritis 7
 — spondylarthritis 79

K

kallikrein 127
 keratine antibodies 76, 87
 Ketonal 81
 kininogen 127
 knee 109
 — pain 111

L

left extremities swelling 159
 life quality 74
 Liga against rheumatism 47
 low extremity pain 108
 lumbal spine body 217
 lung 77
 lupus eflorescencies 53
 lymphatic capillaries 86
 lymphocytotoxicity 90

M

magnetic resonance 80
 — — in rheumatology 99
 management of therapy 94
 mechanical rachialgia 191
 metabolism 197
 methotrexate 76, 81
 methylprednisolone 133
 microcirculation 86
 microemulsion 87
 mitral valve 110
 — — prolaps 110
 monoclonal antibodies 33
 — gammopathy 105
 morning stiffness 11
 morphological changes 103
 motion system 154
 musculoskeletal pain 110
 mushroom 132
 myositis ossificans 155

N

nanism 25
 necrobiotic nodules 78
 necrose vasculitis 100
 negative antibodies 93
 neonatal lupus 1
 nephritis lupus 90, 100
 nephropathy 79
 neuropsychiatrial systemic lupus erythemato-
 sus 96
 non-cemented endoprosthesis 183
 non-Hodgkin's lymphoma 79
 non-steroidal antiflogistics 80
 — antiinflammatory drugs 203
 Nottingham Health Profile 177
 Nyulassy, S., doc. MUDr. DrSc. 166

O

obese patient 108
 obesity 108
 opioids 83

osteoarthritis 74
 osteoarthritis 74, 77, 215
 osteoblasts 25
 osteogenesis imperfecta 105
 osteoporosis 40
 — and hormonal therapy 49
 —, epidemiology 6
 —, etiopathogenesis 137
 —, idiopathic 106
 — in man 137
 — pathophysiology 112
 — postmenopausal, diagnostics 24
 — —, therapy 150
 —, program WHO 40
 ovariectomy 107
 oxidative stress 73, 98

P

pain 203
 — cervical 80
 —, knee 111
 —, low extremity 108
 — management 153
 —, musculoskeletal 110
 —, rheumatic 15
 penicillamine 97
 peptic ulcer 81
 periarthritis humeroscapularis 110
 perinatal mortality 11
 pharmacodynamics 197
 pharmacoeconomics 121
 pharmacokinetics 197
 Phlogenzym 65
 physician-patient, communication 143
 physiology and rehabilitation 136
 plasma catecholamines 84
 pneumokoniosis 78
 polymorphism 96
 polymyalgia rheumatica 121
 pregnancy 11, 83, 89, 133
 pregnancy loss rate 11
 primary osteoporosis 207
 — syndrome 96, 101
 professional xenobiotics 94
 profile antibodies by SLE 100
 progressive systemic sclerosis 100
 prognostic factors 171
 prolactine 53
 prolactinemia 89
 protein ylk40 103
Proteus mirabilis 78
 — — antibodies 78
 proximal femur 207
 psoriasis 102
 — pathogenesis 117
 pulmonary arterial hypertension 11
 — carcinoma 78
 — changes 77
 — insufficiency 91
 purine 77
 — metabolism 77
 pyridinoline 91
 Quinagolide 89

R

radiography 109
 raloxifen 97, 150

- Raynaud's phenomenon 110
 refractory thrombocytopenia 92
 rehabilitation 136
 — in children 110
 — in praxis 162
 Remicade 33
 renal crisis 11
 — osteopathy 108
 renine 127
 reproductive changes 133
 — function in women 133
 rheumatic diseases 15, 105
 — — and age 143
 — —, classification 143
 — pain 15
 — syndrome 78
 rheumatism 47
 rheumatoid arthritis 11, 33, 177
 — — criteria 15
 — — factor 42, 87
 — — tumor-necrosis 33
 — synovitis 75
 — vasculitis 78
 rheumatological congress 169
 — manifestations 25
 ribosome antibodies 94
 rickettsiosis 159
 roentgenology examination 61
- S**
 sacroiliac joint 86
 sacroiliitis 61, 191
 Salmonella 93
 — infection 93
 salmonellosis and SLE 92
 SAPHO syndrome 102
 sarcoidosis 151
 scleroderma 92
 secondary osteoporosis 207
 secretion disorders by GH 25
 selective IgA deficiency 93
 seronegative polyarthritis 105, 191
 serum calcium 151
 — IFN 75
 sex hormone, blood levels 106
 Sitaj, S., prof. MUDr. DrSc. 163
 Sjögren's syndrome 1
 skeletal idiopathic diffuse hyperostosis 104
 — musculature 25
 SLE 1, 53, 83, 89, 127, 133, 221
 — antibodies 90, 100
 Slovak society of orthopedy and traumatology 87
 smoking and knee pain 109
 soluble variant CD44 76
 special diet 108
 — physical training 108
 spine body 217
 spinal motion 103
 — ossification 191
 spondyloarthropathy 103
 sputum 91
 SSA-Ro 52 kDa antibodies 133
 Staphylococcus aureus infection 93
 steroidal hormone 151
 stiffness 15
 Still's disease 79
 subfebrilities 159
 subjective health 177
 suppression by RA 98
 synovial fluid 83
 — membrane 86
 — tissue 86
 synoviocytes 75
 systemic lupus erythematosus 1, 53, 83, 89, 127, 133, 221
 — sclerosis 11
 — vasculitis 94
- T**
 T cell reaction 97
 taurine chloramime 75
 termography 111
 therapy anticytokine 33
 — bromocryptine 98
 — collagen 107
 — conservative 217
 — hypobaric 92
 — investments 121
 — laser 109
 — methylprednisolone 133
 —, osteoporosis 137
 — phytoestrogen 109
 — pulse 133
 —, rehabilitation 136
 — surgical 80
 — ventricular fibrillation 110
 — Zeel 109
 thrombin 76
 thromboembolia 92
 TNF antibodies 33
 tolerability by RA 81
 total bilateral occlusion 110
 — hip joint endoprosthesis 183
 tracheobronchial polychondritis 93
 training 162
 treatment of rheumatoid arthritis 33
 trias therapeutical 81
 tuberculosis 78
 tuberositas ischial 61
 tumor-necrosis factor 33
- U**
 ulcer gastroduodenale 80
 ultrasonography in rheumatology 99
 urinary neopterin 96
 uveitis 65
 — complications 7
- V**
 vaccination 93
 vascular disorder 127
 vasculitis 78, 81, 91, 94, 100
 —, complications 81
 ventricle 65
 ventricular fibrillation 110
 vertebrae 207
 vertebral deformities 105
 — osteoporotic fractures 107
 visceral disorder 127
 — form of RA 82
 visus 7
 vitamin D 108, 151
 — — hypervitaminosis 151
 vitamine supplementation 151
 Wegener's granulomatosis 94
- Y**
 young athlete 111
- Z**
 Zitnan, D., doc. MUDr. DrSc. 167